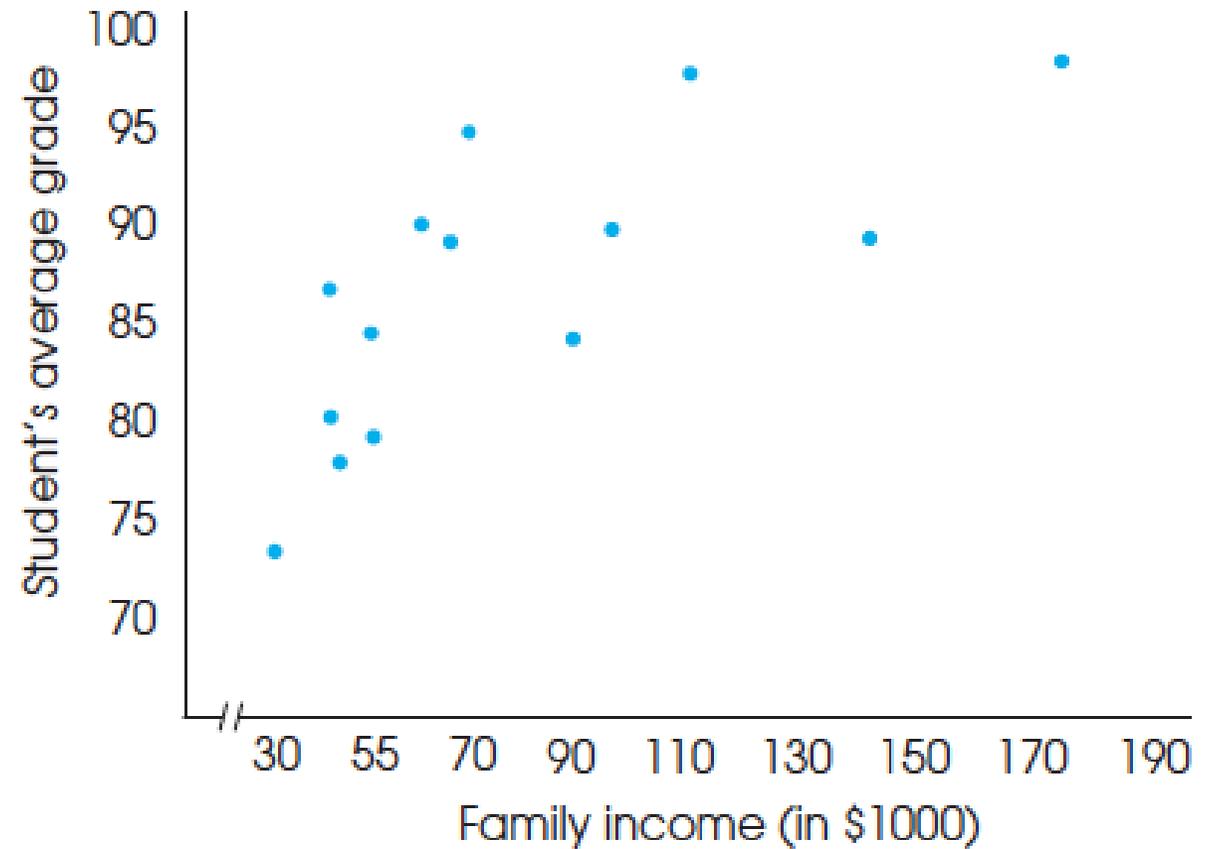

Korelacije

Opšte karakteristike

- ▶ Korelacije koristimo kada su i zavisna i nezavisna varijabla intervalne
- ▶ **Pirsonov koeficijent korelacije** – najčešće korišćena statistička tehnika u političkim naukama
- ▶ Označava se sa $-r$
- ▶ Za računanje potrebna **dva seta** vrijednosti za svaku pojedinačnu opservaciju
- ▶ Tri ključne karakteristike: ***statistička zanačajnost, snaga odnosa i smjer odnosa***

Person	Family Income (in \$1000)	Student's Average Grade
A	31	72
B	38	86
C	42	81
D	44	78
E	49	85
F	56	80
G	58	91
H	65	89
I	70	94
J	90	83
K	92	90
L	106	97
M	135	89
N	174	95

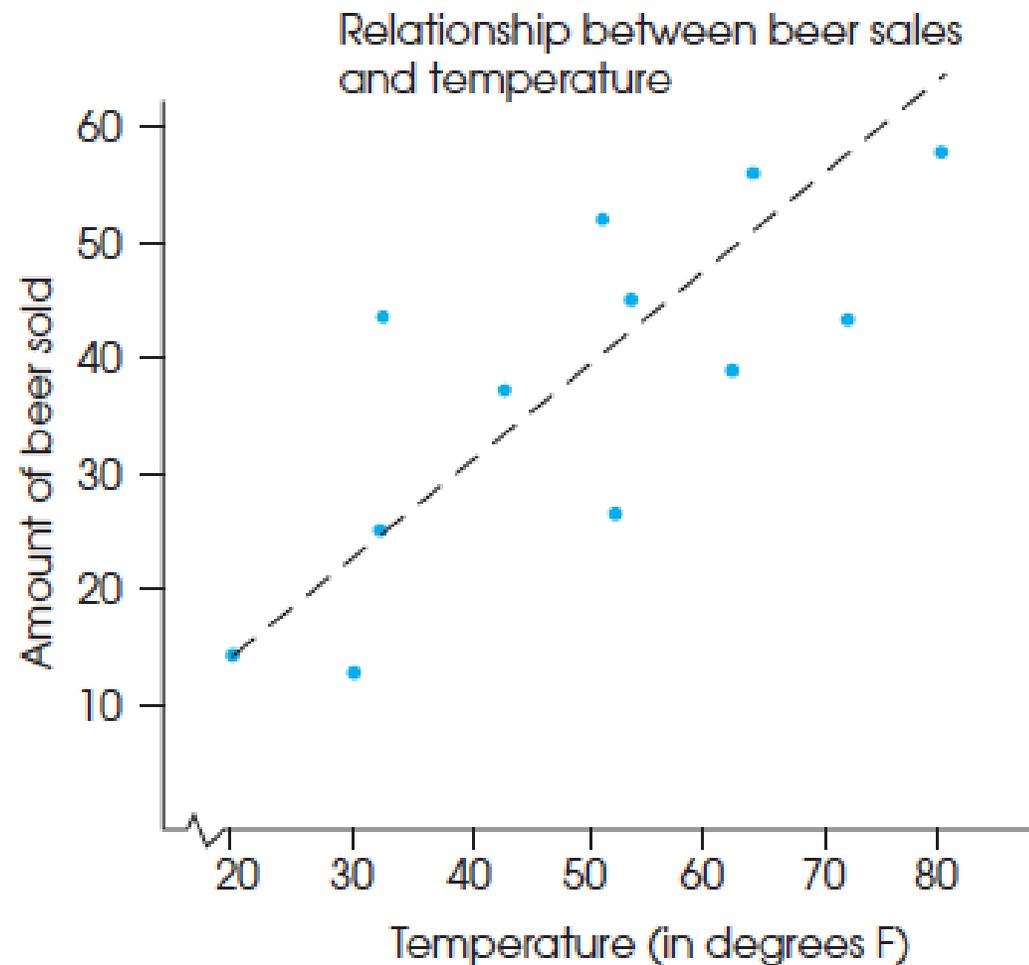

FIGURE 14.1

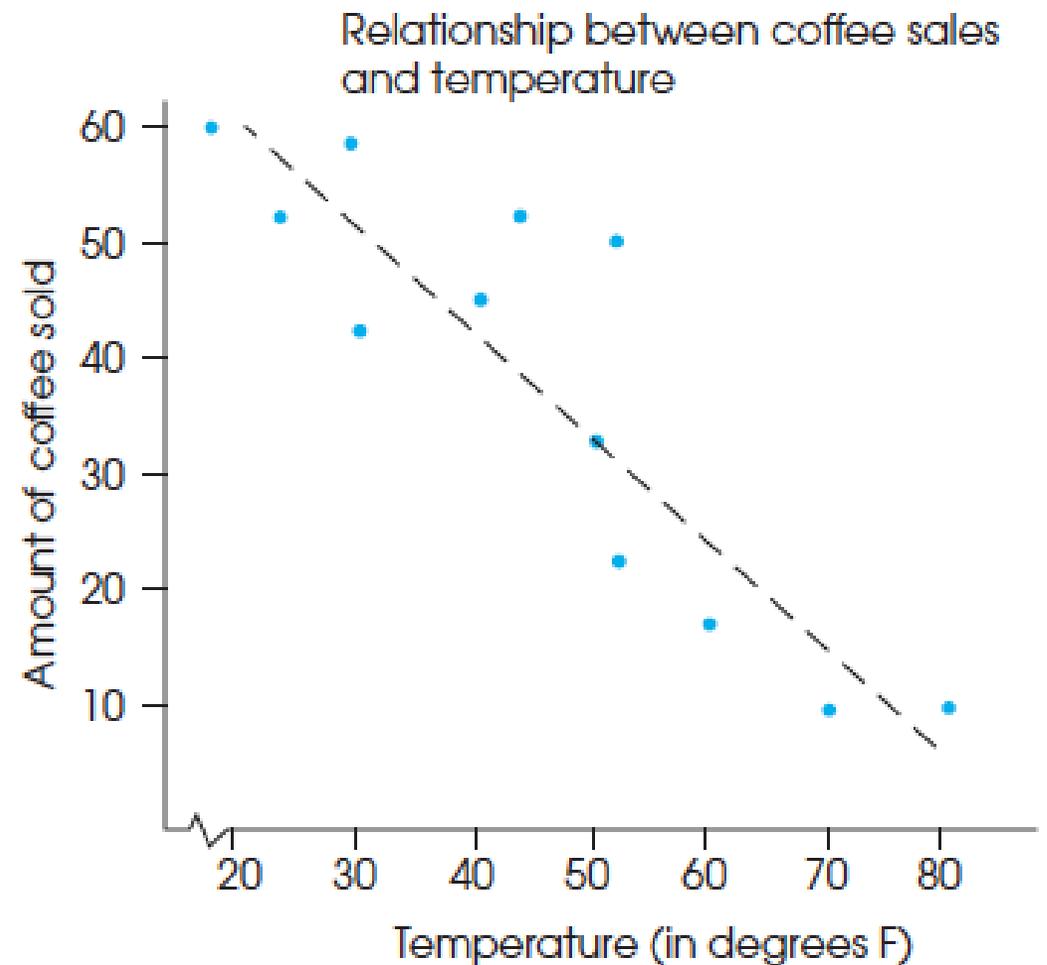
Correlational data showing the relationship between family income (X) and student grades (Y) for a sample of $n = 14$ high school students. The scores are listed in order from lowest to highest family income and are shown in a scatter plot.

Smjer odnosa

- ▶ Obilježen znakom ispred vrijednosti korelacije (pozitivna vs. negativna)
- ▶ **Pozitivna korelacija:** dvije pojave imaju tendenciju da variraju zajedno (u istom smjeru). Kada raste X onda Y, ali i sa smanjenjem X opada vrijednost Y.
- ▶ **Negativna korelacija:** dvije pojave imaju tendenciju da variraju u suprotnom smjeru. Sa porastom X smanjuje se Y.

(a)

(b)

FIGURE 14.2

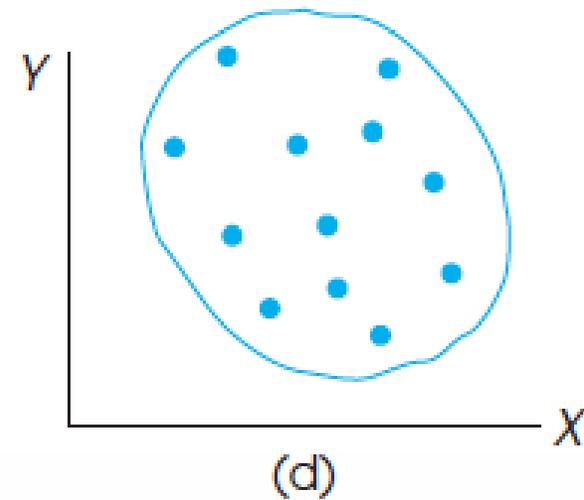
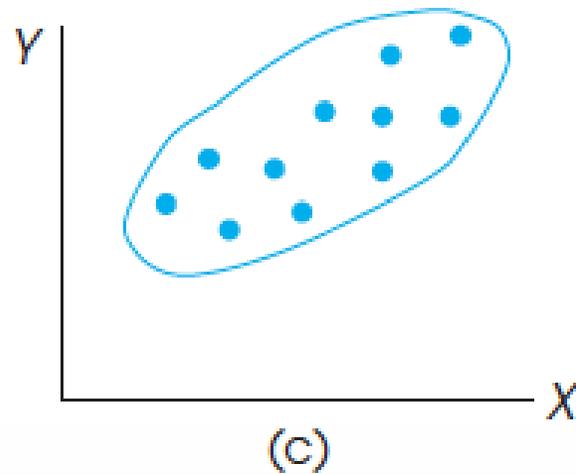
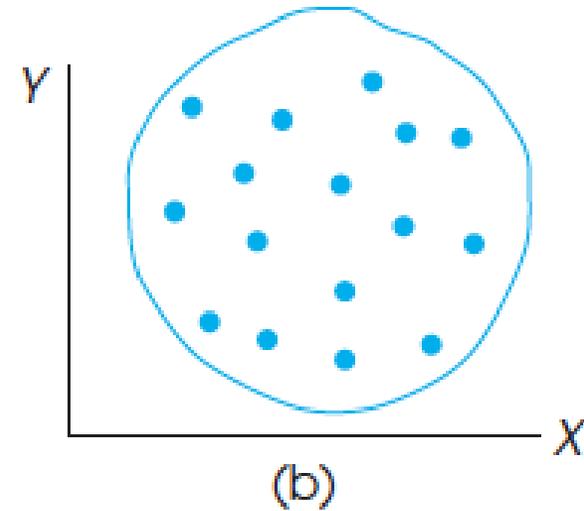
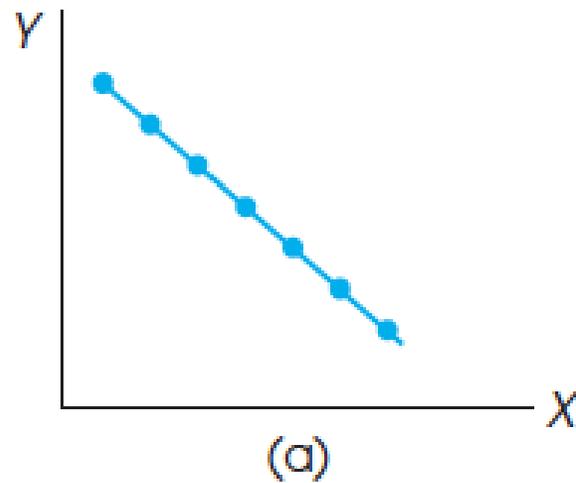
Examples of positive and negative relationships. (a) Beer sales are positively related to temperature. (b) Coffee sales are negatively related to temperature.

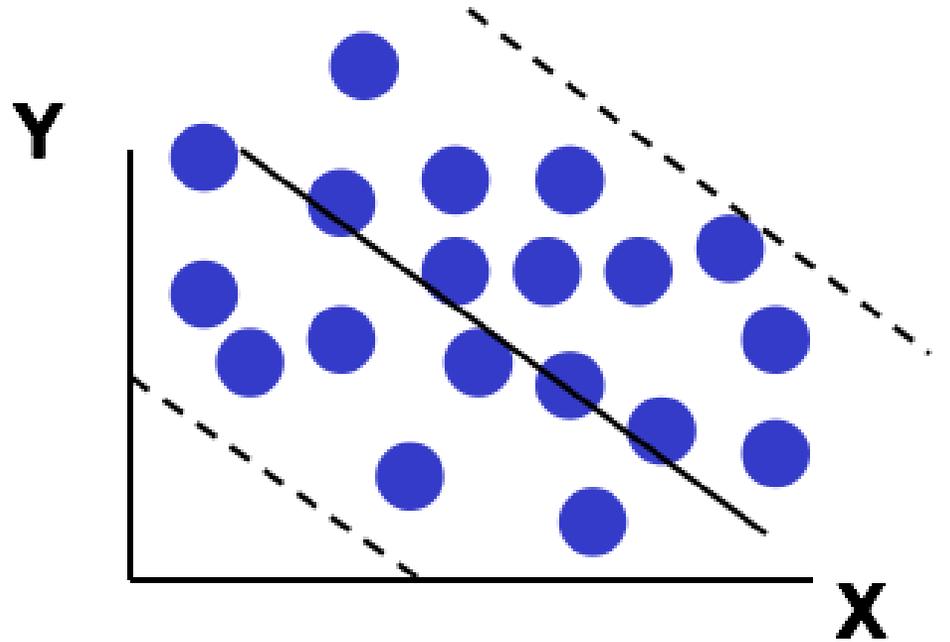
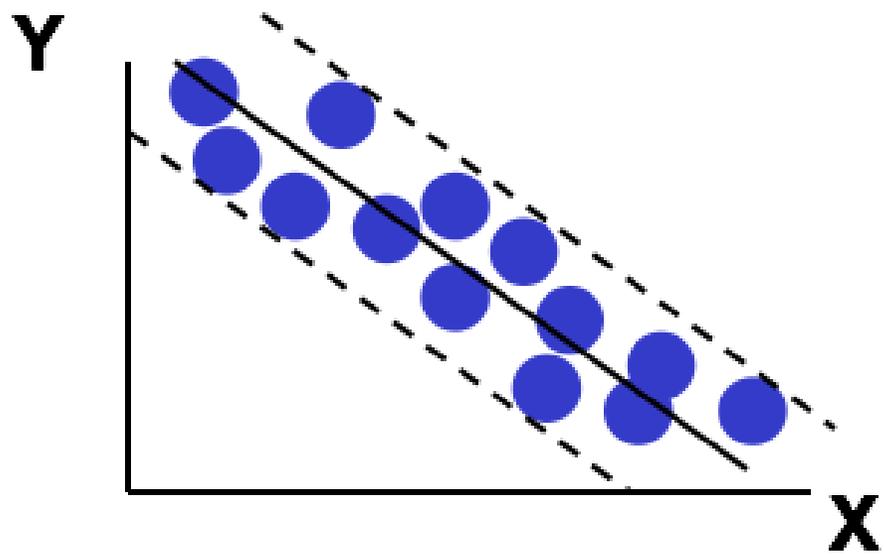
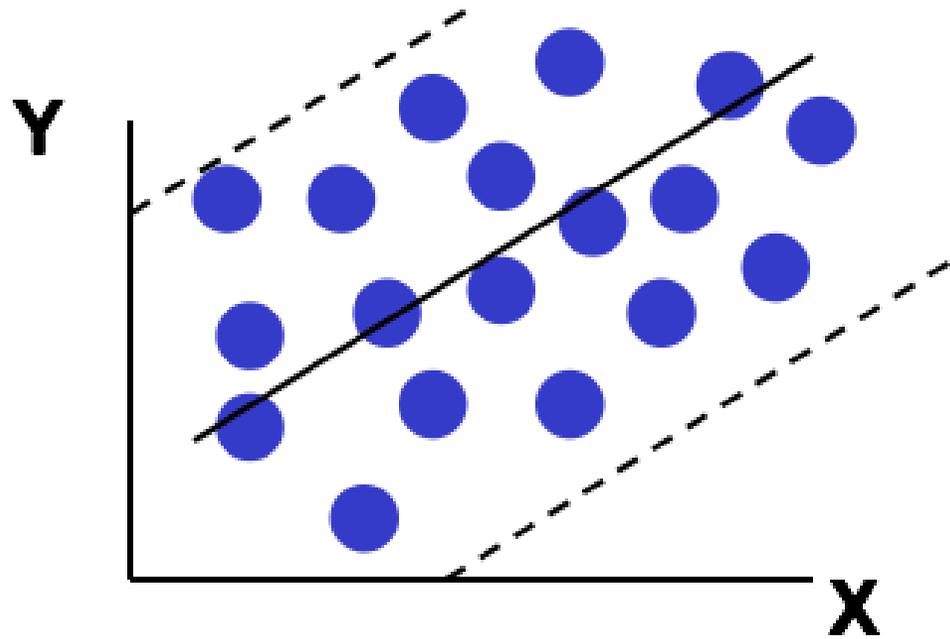
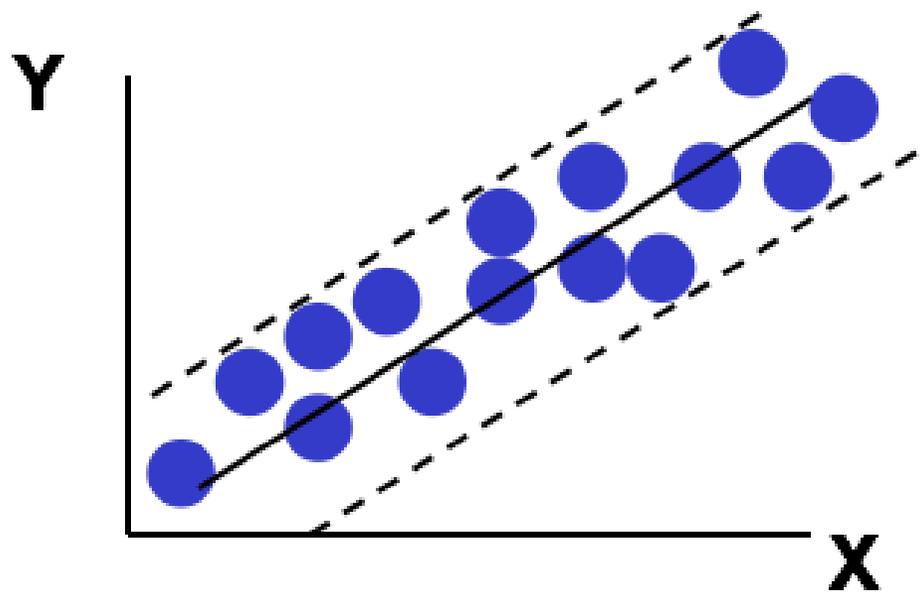
Snaga odnosa

- ▶ Koliko prava linija dobro opisuje odnos između dvije pojave
- ▶ Vrijednost korelacije se kreću **od -1 do +1**
- ▶ **Nepostojanje veze** između dvije pojave se označava 0
- ▶ Rijetko (nikad) nijesmo u prilici da analiziramo savršenu korelaciju
- ▶ Ne postoji ustaljeno pravilo za **ocjenu snage odnosa**, ali najčešće:
  - Slaba: od 0 - 0.25
  - Umjerena: od 0.25 do 0.60
  - Snažna: od 0.60 do 1
- ▶ Što je **manji uzorak** to je veći koeficijent potreban da se dostigne statistička značajnost

FIGURE 14.3

Examples of different values for linear correlations: (a) a perfect negative correlation, -1.00 ; (b) no linear trend, 0.00 ; (c) a strong positive relationship, approximately $+0.90$; (d) a relatively weak negative correlation, approximately -0.40 .

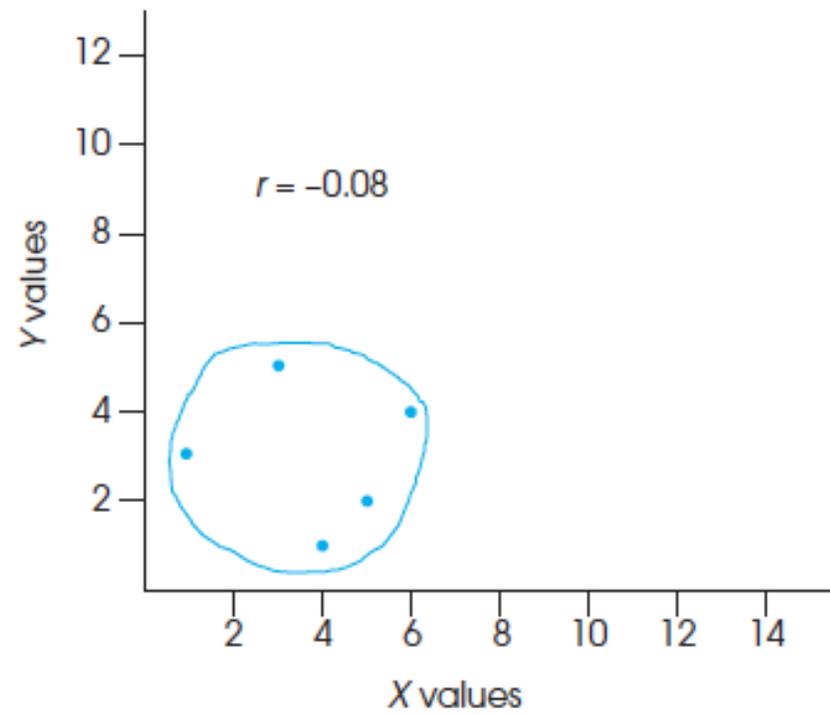

Interpretiranje ključnih informacija iz korelacionih matrica

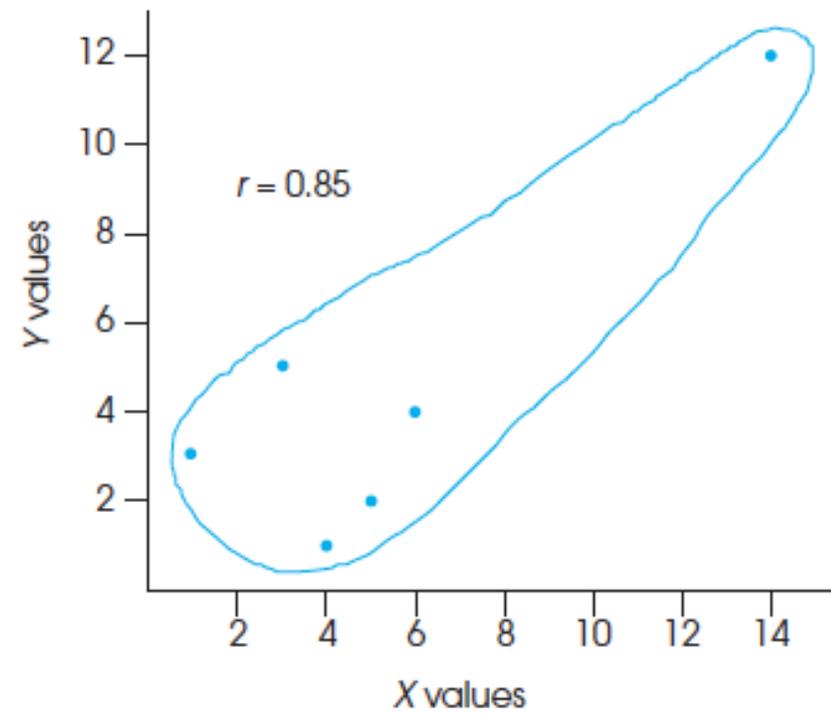
Tabela 7.2 Korelacijska matrica skorova na termometru osjećanja

	Gor	Buš	Feministkinje	Armija
Al Gor				
<i>r</i>	1	-.414**	.331**	-.072**
Stat. znač.		.000	.000	.005
<i>N</i>	1774	1747	1410	1494
Džordž V. Buš				
<i>r</i>	-.414**	1	-.203**	.270**
Stat. znač.	.000		.000	.000
<i>N</i>	1774	1761	1403	1487
Feministkinje				
<i>r</i>	.331**	-.203**	1	.033
Stat. znač.	.000	.000		.219
<i>N</i>	1410	1403	1427	1413
Armija				
<i>r</i>	-.072**	.270**	.033	1
Stat. znač.	.005	.000	.219	
<i>N</i>	1494	1487	1413	1517

Original Data		
Subject	X	Y
A	1	3
B	3	5
C	6	4
D	4	1
E	5	2

(a)

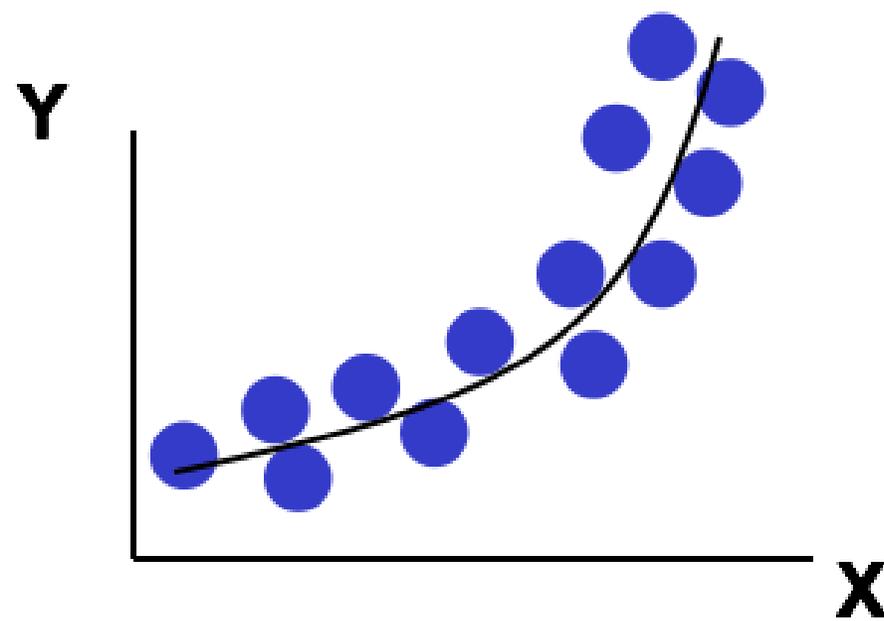
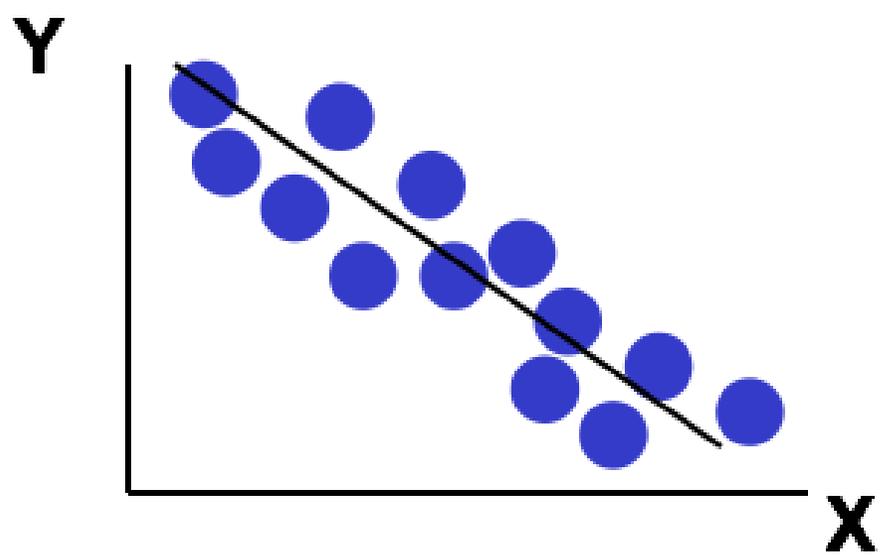
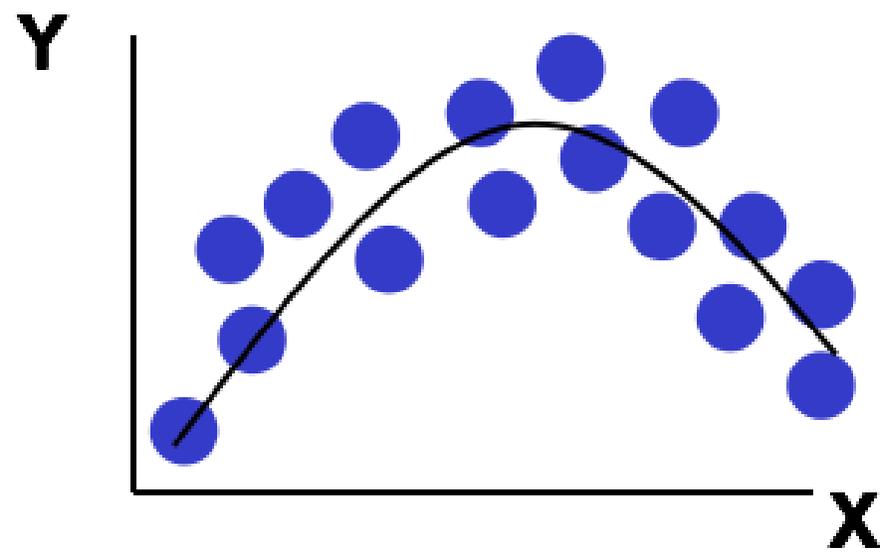
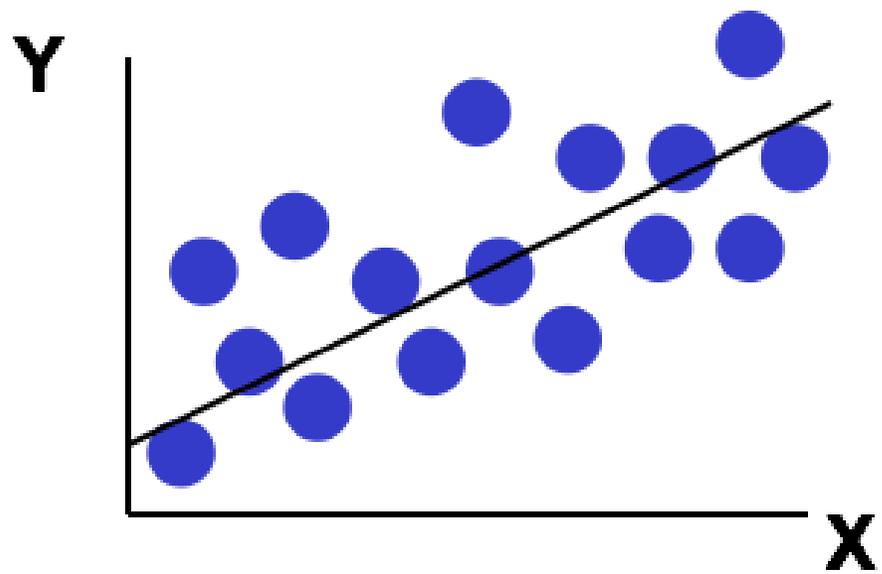

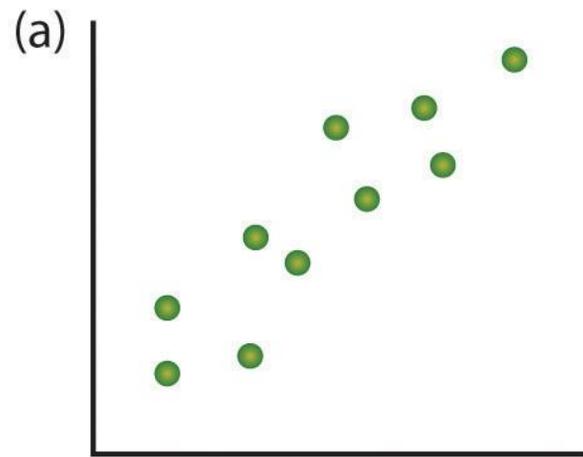
Data with Outlier Included		
Subject	X	Y
A	1	3
B	3	5
C	6	4
D	4	1
E	5	2
F	14	12

(b)

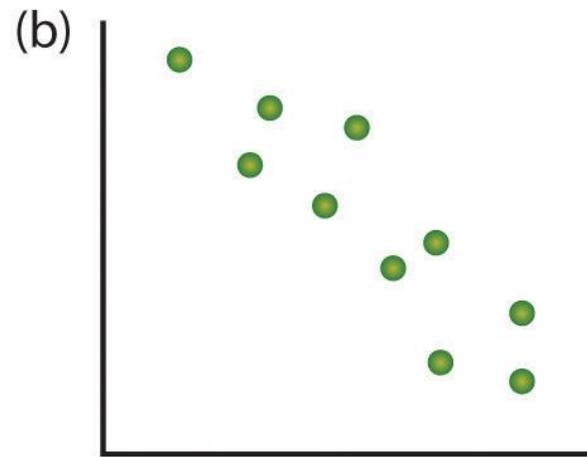
FIGURE 14.7

A demonstration of how one extreme data point (an outlier) can influence the value of a correlation.

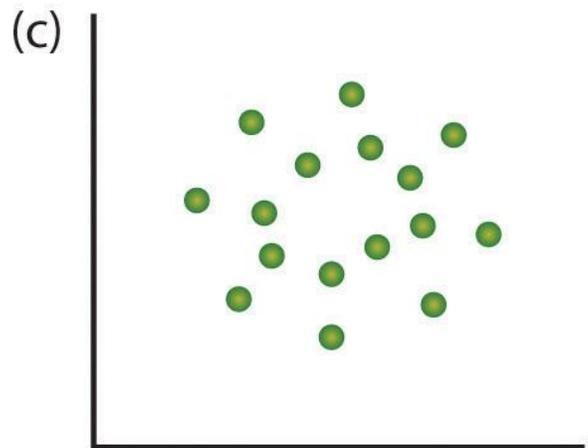

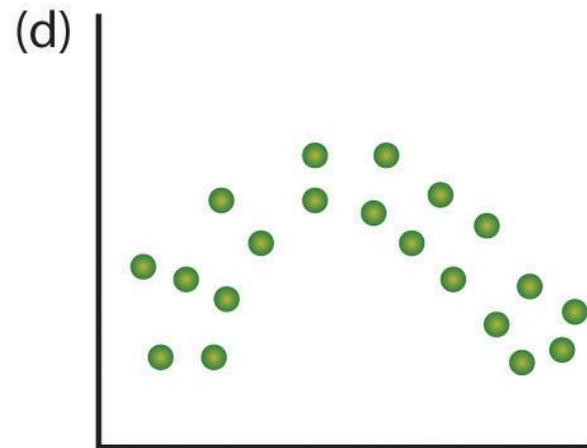
Positive linear
 $r = +.82$

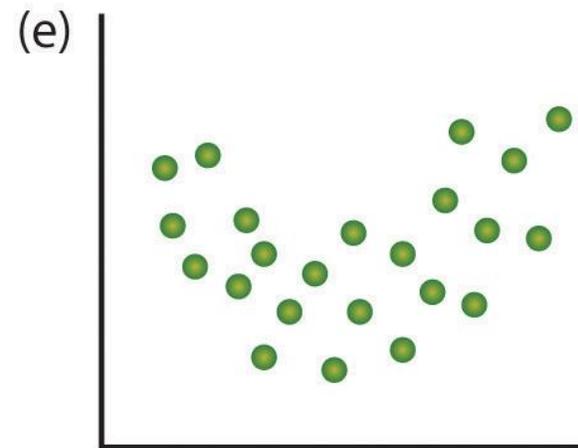
Negative linear
 $r = -.70$

Independent
 $r = 0.00$

Curvilinear
 $r = 0.00$

Curvilinear
 $r = 0.00$

Linearna regresija

METODOLOGIJA POLITIČKIH NAUKA

Opšte karakteristike

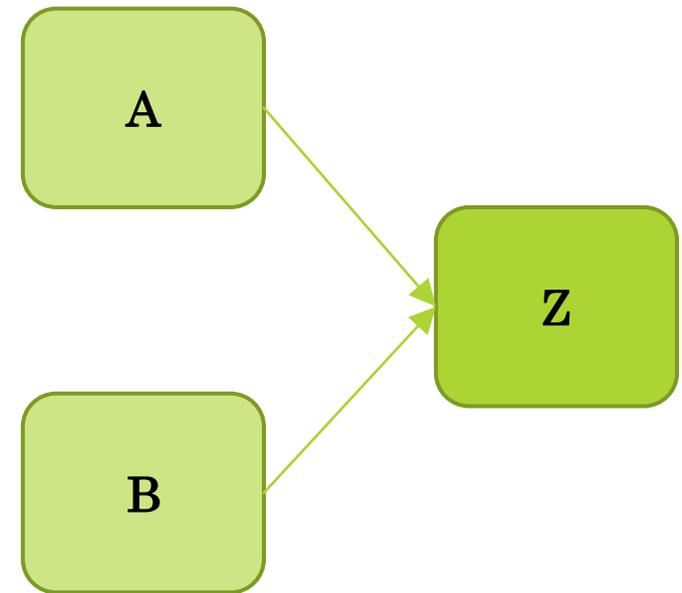
- ▶ Korelacija govori samo (i isključivo) o postojanju odnosa između dva fenomena
- ▶ **Prosta linearna regresija (PLR):** prvi korak ka **kauzalnosti** (i dalje veoma daleko...)
- ▶ Zahtijeva od nas da specifikujemo koja je varijabla nezavisna a koja zavisna
- ▶ **Višestruka linearna regresija (VLR):** drugi korak ka kauzalnosti
- ▶ Regresija je ubjedljivo najčešće korišćeni metod u društvenim naukama

Višestruka linearna regresija

- ▶ Prava vrijednost statističkih analiza dolazi iz mogućnosti da analiziramo tri ili više faktora istovremeno
- ▶ “Rješenje” za problem lažne povezanosti – vrijednost **kontrola**
- ▶ **Kontrolne varijable** – nezavisne varijable, ali suštinski (teorijski) manje važne
- ▶ Kontrolisanje kod krostabulacija? - najčešće najviše tri varijable
- ▶ Komparativna ocjena uticaja raznih faktora

Korisne informacije iz VLR

- ▶ VLR će procijeniti uticaj varijable A na Z istovremeno sa uticajem B na Z
- ▶ Koeficijent efekta A - Z će biti procijenjen dok kontolišemo za B (uslovljen efekat)
- ▶ Za oba efekta možemo dobiti informaciju o statističkoj značajnosti, smjeru u snazi odnosa
- ▶ Model nam može reći i koliki procenat **varijacije** na nezavisnoj varijabli možemo objasniti nezavisnim varijablama – **R kvadrat**

R kvadrat

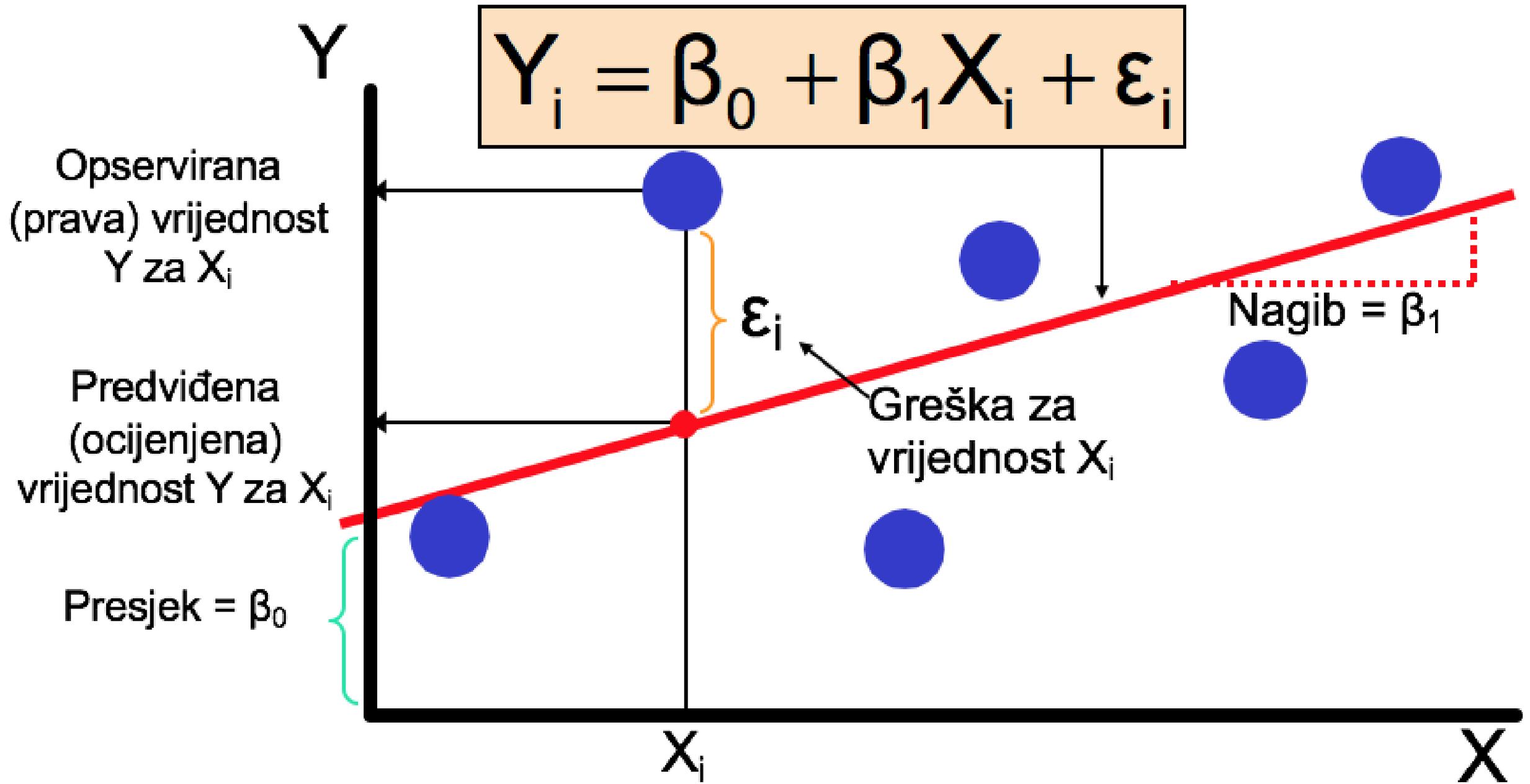
- ▶ Ocjena **ukupne snage** modela
- ▶ Može uzeti vrijednosti **od 0 do 1**
- ▶ Interpretira se u **procentima**
- ▶ R kvadrat **uvijek** raste sa porastom broja varijabli
- ▶ Zadovoljavajuća vrijednost u političkim naukama varira od pod-discipline

Model regresije (Formula)

The diagram illustrates the regression formula $Y_i = \beta_0 + \beta_1 X_i + \epsilon_i$ with the following labels and annotations:

- Zavisna varijabla**: Points to Y_i .
- Presjek Y**: Points to β_0 .
- Koeficijent nagiba**: Points to β_1 .
- Nezavisna varijabla**: Points to X_i .
- Slučajna greška**: Points to ϵ_i .
- Linearna komponenta**: A blue bracket under $\beta_0 + \beta_1 X_i$.
- Komponenta greške**: A blue bracket under ϵ_i .

$$Y_i = \beta_0 + \beta_1 X_i + \epsilon_i$$

Interpretacija

- ▶ **Presjek:** b_0 je ocijenjena prosječna vrijednost Y kad je X jednaka nuli
  - Primjer?
  - Nema uvijek intuitivnog smisla
- ▶ **Nagib:** b_1 je ocijenjena promjena prosječne vrijednosti Y kao rezultat jedinične promjene X
  - Standardizovani koeficijenti? – std. devijacija postaje jedinica mjere

Važna pitanja

- ▶ Koliko varijabli uključiti u model?
- ▶ Šta ako je teorijski značajna varijabla statistički beznačajna?
- ▶ Da li je zavisna varijabla suštinski različita od nezavisne varijable?
- ▶ Interakcije?
- ▶ Ostali tipovi regresija – logistička regresija (*dummy variable*)

Pretpostavke

- ▶ Intervalni podaci (makar 5-kategorija)
- ▶ Sveobuhvatan model (*lista uključenih varijabli*)
- ▶ Normalna distribucija
- ▶ Linearan odnos
- ▶ Nezavisne opservacije

Tabela 7.3. Višestruka regresija: Stav prema klimatskim promjenama

	Vjerovanje u klimatske promjene	Klimatske promjene uzrokovane ljudskim faktorom	Neophodnost djelovanja	Obnovljiva energija
Ideologija	-.483**	-.671**	-.542**	-.305*
Individualizam	-.051	-.128**	-.116**	.067
Hijerarhija	.103*	.176**	.111**	.095
Egalitarizam	.092*	.171**	.244**	.021
Fatalizam	-.032	-.079	-.150**	.009
Obrazovanje	-.025	.025	.055	-.137
Pol	-.331	-.369	-.355	-.814*
Svijest o klimatskim promjenama	.339'	.239'	.308*	-.009
Pril. R ²	.180	.388	.395	.061
N	262	262	263	255

Izvor: Michael D. Jones, "Leading the Way to Compromise? Cultural Theory and Climate Change Opinion," *PS: Political Science and Politics* 44, no. 4 (October 2011): 720–25.

Napomena: Koeficijenti nisu standardizovani

*Značajna na nivou .05

** Značajna na nivou .01

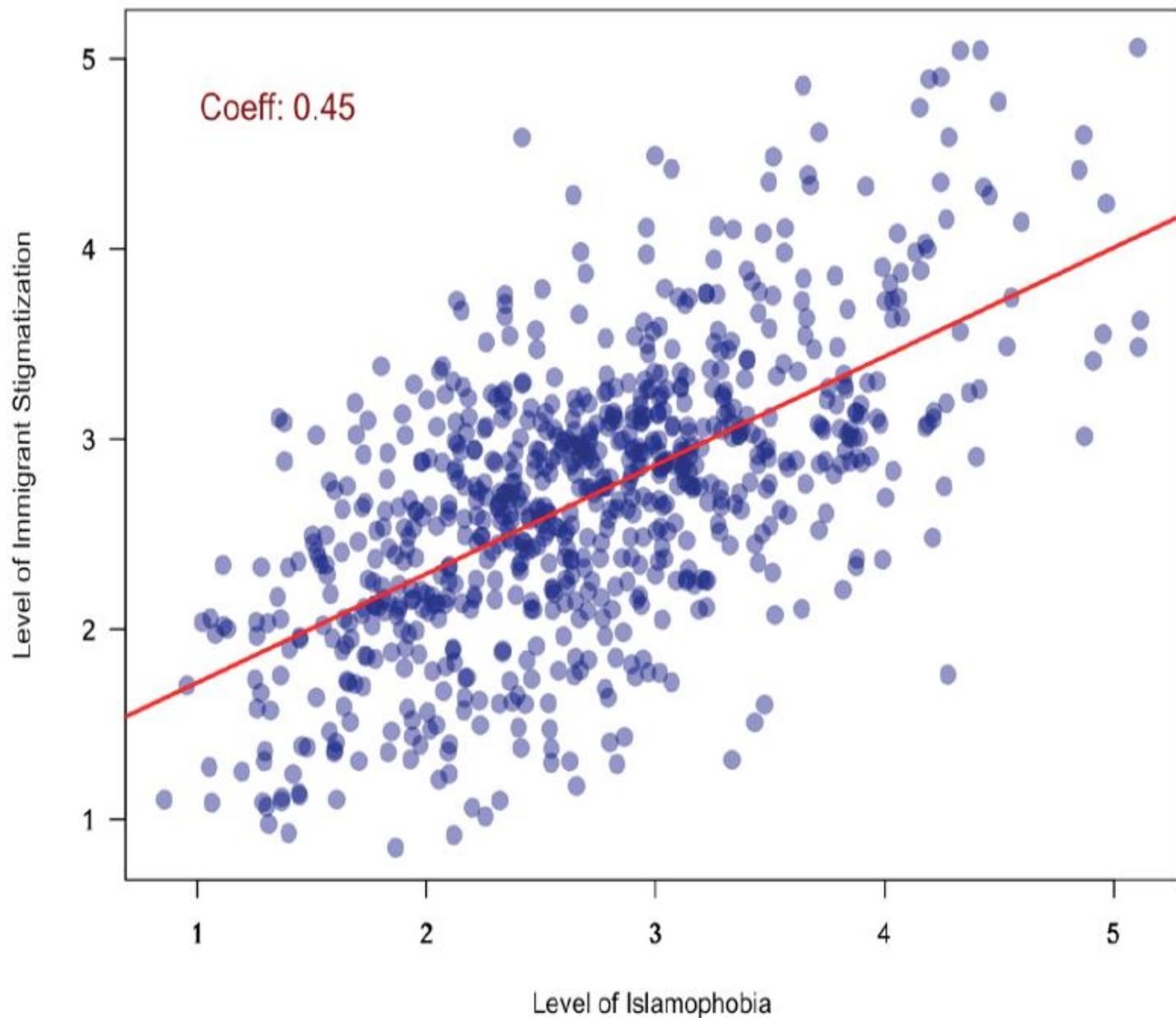
Table 1: Ordinary Least Squares (OLS) Regression Results

	<i>DV: Islamophobia</i>		
	Full Sample	EU	WB
	(1)	(2)	(3)
<i>Intercept</i>	1.514*** (0.270)	1.789*** (0.401)	1.462*** (0.356)
<i>Education</i>	-0.052** (0.026)	-0.147*** (0.039)	0.021 (0.034)
<i>Islam Knowledge</i>	-0.043* (0.021)	-0.037 (0.032)	-0.063** (0.027)
<i>National Identity</i>	0.101*** (0.028)	0.119*** (0.042)	0.082** (0.036)
<i>Religiousness</i>	0.023 (0.022)	0.063** (0.029)	-0.012 (0.032)
<i>Left-Right</i>	0.086*** (0.017)	0.104*** (0.026)	0.055** (0.021)
N	568	243	325
R ²	0.217	0.339	0.186
Adj. R ²	0.197	0.298	0.149
Res. SE	0.712 (df = 553)	0.685 (df = 228)	0.678 (df = 310)
F Stat.	10.928***	8.344***	5.061***

Note:

*p<0.1; **p<0.05; ***p<0.01

The Effect of Islamophobia on Immigrant Stigma

Grafički prikaz uticaja islamofobije na nivo stigmatizacije imigranata